

A Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság
72.Pf.631.621/2022/6.

A Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság a kamarai jogtanácsos által képviselt Cessio Zrt. (1027 Budapest, Tölgyfa u. 28. V. emelet) felperesnek dr. Lajos Sándor ügyvéd (1093 Budapest, Boráros tér 3. III/9.) által képviselt

alperes ellen kölcsön visszafizetése iránt indított perében a Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság 2022. február 23-án kelt 4.P.20.473/2021/21. számú ítéletével szemben a felperes által 22. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán – tárgyaláson – meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

- [1] Az elsőfokú bíróság ítéletében a felperes keresetét elutasította, és kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek forint perköltséget.
- [2] Az ítéletben megállapított tényállás szerint az alperes és a felperesi jogelőd, a Budapest Autófinanszírozási Zrt. 2008. április 25-én kölcsönszerződést kötöttek gépjármű finanszírozásra.
- [3] A szerződésben hitelként szereplő kölcsön futamidejét 99, maximálisan 111 hónapban, az éves induló ügyleti kamatlábat 11,41%-ban, a havonta esedékes törlesztőrészlet összegét 50.661 forintban, a teljes hiteldíjmutató (a továbbiakban: THM) induló mértékét 12,99%-ban állapították meg; a szerződést változó kamatozásúként, CHF alapúként, változó futamidejűként határozták meg. Az irányadó bázis árfolyamot és aktuális árfolyamot a BB Nyrt árfolyamai szerint állapították meg (5-7. pontok).
- [4] A szerződés 7. pontjában rögzítették, hogy a devizaalapú finanszírozás esetén a törlesztőrészletek forintban fizetendő összege a devizanem árfolyam és kamat alakulásától függően változhat. Ennek jelentős kockázata abban rejlik, hogy a forint leértékelődése nem csak az esedékes törlesztőrészletek növekedését eredményezheti, de a teljes hátralévő tőketartozást is növeli. A Hitelszerződés lejárat előtti megszűnése vagy módosulása esetén a teljes hátralévő tőketartozást érintő árfolyamkülönbség egy összegben esedékessé válik. Az adós (alperes) kijelentette, hogy tudatában van a devizaalapú finanszírozás fokozott kockázatának és vállalja ennek következményeit.
- [5] Az alperes a szerződés aláírásával kijelentette, hogy az üzletszabályzatot (a továbbiakban: Üsz.) átvette, megismerte, és az abban foglaltakat magára nézve kötelezőnek ismeri el (12. pont).
- [6] Az Autócentrum Szabó Kft. gépjármű-kereskedő telephelyén a szerződés megkötésekor jelen volt az alperes testvére, is. Az autókereskedésben dolgozó személy azt a tájékoztatást adta az alpereseknek, hogy a szerződés egy jó konstrukció, a törlesztőrészletek nem fognak számottevően emelkedni.

- [7] A felperesi jogelőd 3.240.000 forintot utalt át a gépjármű-kereskedő részére.
- [8] A felperesi jogelőd a 2014. évi XXXVIII. törvény és a 2014. évi XL. törvény szerint a tisztességtelenül felszámított összegekkel az alperes tartozását csökkentette, majd a 2015. évi CXLV. törvény előírásai szerint a devizában nyilvántartott tartozást forintra váltotta.
- [9] Hosszú ideig tartó teljesítést követően a törlesztőrészletek nagyon jelentős emelkedése miatt a fizetési felszólításban foglaltaknak az alperes és testvére nem tudtak eleget tenni, ezért a felperesi jogelőd a szerződést a 2016. május 25-én felmondta és felszólította az alperest a szerződésből fakadó fizetési kötelezettsége teljesítésére, eredménytelenül.
- [10] A felperes keresetében 2.612.740 forint, ezen összeg után 2019. november 14-től a kifizetésig járó, évi 11,41%-os mértékű szerződéses kamat és a mindenkorli jegybanki alapkamat kétszeresének összegével megegyező mértékű éves késedelmi kamat, továbbá 164.228 forint lejárt késedelmi kamat megfizetésére kérte az alperes kötelezését. Keresetét a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) 523. § (1) bekezdésére alapította.
- [11] Az alperes kérte az eljárás megszüntetését, egyrészt mivel a felperesnek nincs perbeli legitimációja, mert a felmondás érvénytelen volt, így a követelés nem vált lejárttá, ezért peres úton nem érvényesíthető, másrészt túlfizetésben volt a szerződés felmondásakor, ezért a követelés idő előtti.
- [12] Érdemben kérte a kereset elutasítását. Arra hivatkozott, hogy a követelés összegszerűsége nem alátámasztott, az árfolyamkockázati tájékoztatás nem volt megfelelő, a szerződés a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: rHpt.) 213. § (1) bekezdés a), b), c) és e) pontjaiban foglalt követelményeknek nem felelt meg.
- [13] A felmondás érvénytelensége körében előadott hivatkozása szerint a felmondó levélből nem állapítható meg, hogy milyen szerződéses feltétel megszegésére gondolt a felperesi jogelőd; a kötelezett egyidejű késedelme a jognyilatkozati hiba miatt kizárt; az Üsz 27.2. pontja tisztességtelen a rPtk. 209. § (1) és (3) bekezdése, a 18/1999. (II. 5.) Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés b) pontja alapján.
- [14] Álláspontja szerint az Üsz. alapján a felperesi jogelőd csak a futamidő végén terhelhette volna ki az árfolyamkülönbözetből eredő többletterheket, az árfolyamkülönbözet jogcímén folyamatosan kiterhelt összegekre tekintettel jelentős túlfizetése áll fenn.
- [15] Az összegszerűség kapcsán kifogásolta, hogy a felperes nem munkálta ki a tartozás minden egyes tényezője tekintetében az alkalmazott matematikai műveletek közlésével feltüntetve, hogy az egyes tételek felszámításának, az elszámolás sorrendjének mi a jogszabályi vagy szerződéses alapja.
- [16] A felperes által csatolt táblázat a felperesi jogelőd szerződésszegésére alapuló helytelen levezetésen alapul, arra tekintettel, hogy az árfolyamkülönbözetet csak a futamidő végén lehetett volna kiterhelni.
- [17] Vitatta a késedelmi kamat számítását, valamint a táblázatban szereplő egyes tételeket, amelyek felszámításának szerződéses, illetve jogszabályi alapja és módja nem ismert álláspontja szerint.
- [18] Arra is hivatkozott, hogy a táblázat a törvényi elszámolással sincs összhangban.
- [19] A táblázatban foglalt szám adatok bizonyítékként elfogadásához szükségesnek tartotta volna a teljesítéseikhez kapcsolódó, a banküzemi és számviteli szabályoknak megfelelő bankszámlakivonatok csatolását.
- [20] A szerződés érvénytelensége körében a nem megfelelő árfolyamkockázati tájékoztatás kapcsán hivatkozott arra, hogy kiszolgáltatót fogyasztónak minősül, hogy nem kapott a szerződéskötés előtt időben a vonatkozó EUB döntésekben foglaltaknak megfelelő figyelemfelhívást (C-186/16, C-51/17.) és hivatkozott a 93/13/EGK irányelv szabályai érvényesülésének biztosítására, az ellentétes nemzeti jogszabályi rendelkezés figyelmen kívül hagyása szükségességére (C-118/17).

- [21] Állította a szerződés rHpt. 213. § (1) bekezdés a) pontja szerint semmisségét, mivel a szerződés a „hitel” összeget határozza meg forintban; illetve nem került meghatározásra a kölcsön összege svájci frankban.
- [22] A rHpt. 213. § (1) bekezdés b) és c) pontja szerinti semmisséget arra alapította, hogy a szerződés a THM számítása során figyelembe nem vett költségeket, az ezekre vonatkozó becslést, a THM képletét a szerződés költségeit nem tartalmazza, a THM leellenőrizhetetlen.
- [23] A rHpt 213. § (1) bekezdés e) pontja alapján pedig azért semmis a szerződés, mert a tényleges futamidő nem meghatározott.
- [24] Az elsőfokú bíróság a keresetet nem találta alaposnak.
- [25] Megállapította, hogy a felperes a perbeli legitimációját, az engedményezési szerződéssel igazolta, továbbá, hogy a szerződés felmondása nem volt érvénytelen, mivel az alperes a fizetési kötelezettségének nem tett eleget, így a per megszüntetésére nem látott lehetőséget.
- [26] Osztotta az alperes álláspontját, hogy a felperesi követelésösszege nem követhető: a felperesnek minden tételnél részletesen le kellett volna vezetnie, hogy azt melyik szerződéses pont alapján milyen időponttal és hogyan számította fel; a teljesen ellenőrizhetetlen számokkal és betűkkel jelzett tételek miatt a keresetösszege nem alátámasztott; így azt sem tudta vizsgálni, hogy az alperes túlfizetésben volt-e a szerződés felmondásakor.
- [27] Egyetértett az alperessel, hogy az árfolyamkockázatról szóló rendelkezés nem volt megfelelő az Európai Unió Bírósága C-186/16. és C-51/17. számú döntései ismeretében. Megállapította, hogy külön tájékoztató az árfolyamkockázatról nem készült, a szerződés 7. pontja pedig nem tartalmaz egyértelmű és világos utalást arra, hogy a fogyasztót milyen többlet terhek terhelhetik a szerződés devizaalapúsága okán; nem derül ki, hogy a teljes hátralévő tőketartozás növekedése hogyan függ össze az árfolyamkockázattal, arra történik utalás, hogy a tőketartozás növekedhet, a kamatláb-változás alapján a hitelező hogyan változtathatja meg a törlesztőrészlet összegét, de nem utal az árfolyamváltozásra, hogy az is hatással lehet a törlesztőrészlet alakulására. A jelentős kockázat konkrét tartalma a 7. pontból nem derül ki.
- [28] Kifejtette, hogy az szükséges, hogy a figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó ne csupán azt legyen képes felismerni a tájékoztatásból, hogy a nemzeti fizetőeszköz a kölcsön nyilvántartásba vétele szerinti devizához képest leértékelődhet, hanem értékelnie kell tudnia az ilyen feltételnek a pénzügyi kötelezettségére gyakorolt esetleg jelentős gazdasági következményeit is. Jelen szerződésben a futamidő maximálva van, annak változása is, tehát a két feltétel, illetve a tájékoztatás, valamint ez a kitétel sincsen egymással összhangban. Kitért arra, hogy a tájékoztatásból egyértelműen ki kell tűnnie, hogy a tartozás devizában való meghatározása azt jelenti, hogy a fogyasztónak a futamidő alatt végig a svájci frank forinthez viszonyított mindenkori árfolyamának figyelembevételével számított törlesztő részleteket kell fizetnie, valamint az árfolyamváltozás a felek által nem befolyásolható körülmények függvénye, amelyek előre nem kiszámíthatóak, bármikor a hitel futamideje alatt bekövetkezhetnek és az a forinthitelekhez képest a fogyasztóra nézve fokozott kockázattal jár, amennyiben ennek bekövetkezésében fizetési kötelezettségük bármilyen mértékben, korlátlanul, akár többszörösére is megemelkedhet, és az árfolyamváltozás kockázatát az adós a forinthiteleknél kedvezőbb kamatmérték ellenében vállalja.
- [29] Mindezekre tekintettel megállapította, hogy a szerződés árfolyamkockázatra vonatkozó rendelkezése tisztességtelen a Kúria 2/2014. PE határozata szerint, a fogyasztó számára jelentős érdeksérelmet okozott, hogy megfelelő tájékoztatás hiányában nem mérhette fel az árfolyamváltozás

bekövetkezésének lehetőségét, annak fizetési kötelezettségére és anyagi helyzetére gyakorolt hatását, aminek következményeként olyan egyensúlytalanság alakult a felek szerződésből eredő jogaiban és kötelezettségeiben, amely rPtk. 209. § (1) bekezdése értelmében tisztességtelennek minősül. Az árfolyamkockázatot az adósra hárító rendelkezés tisztességtelensége a teljes szerződés semmisségéhez vezet, a 2/2014. PE határozat 1. pontja és a rPtk. 239. § (2) bekezdése alapján, mivel a főszozolgáltatást meghatározó rendelkezés hiányában a szerződés nem teljesíthető.

- [30] Nem vizsgálta érdemben a szerződés rHpt. 213. § (1) bekezdés a), b), c) és e) pontjaiban foglalt követelményeinek megfelelőségét, de utalt arra, hogy osztotta az alperes által kifejtetteket e körben is.
- [31] A perköltségről a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX törvény (a továbbiakban: Pp.) 83. §-a szerint rendelkezett.
- [32] Fellebbezésében a felperes kérte a megalapozatlan elsőfokú ítélet megváltoztatását és az alperes kötelezését 2.612.740 forint tőke és ezen összeg után 2019. november 14. napjától a kifizetés napjáig járó, évi 11,41%-os mértékű szerződéses kamat és a mindenkorli jegybanki alapkamat kétszeresének összegével megegyező mértékű éves késedelmi kamat, továbbá 164.228 forint lejárt késedelmi kamat megfizetésére, kérte másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására utasítását. Kérte az alperes marasztalását a perköltségében.
- [33] A másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét a Pp. 369. § (1) bekezdése és a (3) bekezdés a) c) d) és e) pontjai szerinti jelölte meg.
- [34] Álláspontja szerint az árfolyamkockázatról való tájékoztatást egyértelműen alátámasztotta az okirati bizonyítékokkal, a mindösszesen 1 oldalas szerződés 7. pontja és az Üsz. ugyanazon szövegű 18.3.4. pontja tartalmában megfelelő volt: ezekben nincs az árfolyamváltozás nem valós voltára, az árfolyamváltozás felső határára, a szerződés futamideje alatt az árfolyamváltozás bekövetkezése valószínűtlenségére, és különösen az adóst terhelő árfolyamváltozás korlátozottságára utaló rendelkezés, így az alperes alappal nem gondolhatta ezeket. Egy átlagos fogyasztónak nyilvánvalóvá kellett váljon, hogy azért kap tájékoztatást, mert az árfolyamváltozás lehetősége valós, azzal számolni kellett, az bármikor a futamidő alatt is bekövetkezhet, az alperes nem következtethetett elhanyagolható mértékű kockázatra, elhanyagolható mértékű törlesztőrészlet növekedésre.
- [35] A tájékoztató szöveget elemezve és utalva a 6/2013. polgári jogegységi (PJE) határozatban foglaltakra, kiemelte, hogy az a törlesztőrészletek és a teljes tartozás „növekedésre” hívja fel a fogyasztó figyelmét, így egyértelmű és világos, hogy a forint leértékelődése a fogyasztó számára hátrányos, hogy a tájékoztatási kötelezettség, különösen egy hosszútávú viszony esetén nem terjedhet ki az árfolyamváltozás várható irányára, előre nem látható mértékére, a kockázat reális voltára, valószínűségére. A pénzügyi intézmények sem láthatták előre a jövőbeni árfolyamváltozásnak sem a mértékét, sem az irányát. A szöveg jelentős és fokozott kockázatot tartalmaz a deviza-alapú finanszírozás kockázataiként, amely szavak fel kellett, hogy hívják az alperes figyelmét, hogy akár jelentős kockázatot is hordozhat a jogügylet. Utalt arra, hogy az átlagos fogyasztótól nem várható el a megértése, ezért felesleges egy közgazdasági szakkifejezésekkel ellátott szerződés.
- [36] Az alperes személyes előadásából és a tanúként szereplő testvére, álláspontja szerint nyilvánvalóan nem elfogulatlan vallomásából idézett, és arra hivatkozott, hogy az együttműködés polgári jogi kötelezettsége alapján az alperesnek kiegészítő tájékoztatást kellett volna kérnie, ha nem értette

- volna a tájékoztatót. Ugyanakkor az, hogy a fogyasztót csak a törlesztőrészlet összege érdekli és az esetleges nagymértékű kockázat lehetőségét figyelmen kívül hagyja, inkább fogyasztói tájékoztatatlanságra vagy hanyagságra utal, és nem a tájékoztatás nem megfelelőségére.
- [37] Vitatta, hogy az alperes az írásbeli tájékoztatót lerontó, elfogulatlan tanútól származó, szóbeli tájékoztatást igazolt.
- [38] Az árfolyamkockázati tájékoztatás körében változatlan tartalommal fenntartotta az elsőfokú eljárás során tett írásbeli és szóbeli nyilatkozatait, hivatkozott a Kúriának a perbeli szerződéshez hasonló, csupán az egyedi feltételek kapcsán eltérő, ugyanazon szerződéses rendelkezéseket vizsgáló végzéseiben foglaltakra, a Fővárosi Ítélet táblá határozatára.
- [39] Álláspontja szerint ezen határozatokban megerősítésre került, hogy az árfolyamkockázati tájékoztató egyértelmű és világos megfogalmazást takar, mely alapján egy átlagos fogyasztó kellő körültekintés mellett megfelelően tudta értékelni a szerződésben rejlő, a gazdasági helyzetére kiható kockázatokat, a jogelődjének nem volt kötelessége a leírtaknál részletesebb tájékoztató, így az árfolyamkockázati tájékoztató tisztességtelensége nem merülhet fel a szerződés érvénytelenségét eredményezően.
- [40] A felperes kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság a Pp. 346. § (5) bekezdését és a Pp. 279. § (1) bekezdése szerinti, a bizonyítékok és előadások értékelésére vonatkozó kötelezettségét sértő módon érintőlegesen sem tért ki az általa csatolt jogerős bírósági határozatokra, és hogy az azok alapján megfogalmazott és részletesen kifejtett jogi érvelését miért nem vette figyelembe az ítélete meghozatalánál.
- [41] Azösszecszerűség kapcsán kifogásolta, hogy elsőfokú bíróság iratellenesen állapította meg és indokolásában téves következtetésre jutott, amikor a keresetösszecszerűségével kapcsolatos állításait nem találta megalapozottnak.
- [42] Hangsúlyozta, hogy a kimutatásokat csatolta, a 2021. április 26-i válasziratában részletesen kifejtette, számításokkal és példákkal is alátámasztotta azösszecszerűség minden elemét, valamint számos további okiratot csatolt azösszecszerűség bizonyítására, és a 2021. július 8-i perfelvételi tárgyaláson további tényállításokat adott elő azösszecszerűséggel kapcsolatban.
- [43] Hivatkozott e körben a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény 166. § (1) bekezdésének a számviteli bizonylatot meghatározó rendelkezésére.
- [44] Kiemelte, hogy a csatolt kimutatások önmagukban is számos tényállítást tartalmaznak, és mivel rengeteg adatot és matematikai műveletet foglal magába, nem elvárható követelmény a kimutatásban szereplő összes tétel elszámolása egyenkénti levezetése, mivel maguk a kimutatások tartalmazzák azokat, ugyanakkor annak metodikáját a válasziratában részletezte.
- [45] Előadta, hogy az alperes szóbeli és írásbeli nyilatkozataiból nem következett arra, hogy további hosszabb levezetésre és igazolásra is szükség lenne, és az elsőfokú bíróság az anyagi pervezetés körében sem adott olyan tájékoztatást, hogy azösszecszerűséget nem találja kellőképpen kimunkáltnak, így alappal gondolhatta, hogy további bizonyításra, levezetésre azösszecszerűség kapcsán nincs szükség.
- [46] Hivatkozása szerint az alperes nem adta elő, hogy az F/9. számon csatolt kimutatás mely tételét, milyen okból vitatja. Nem adta elő az általa helyesnek vélt elszámolási módot, részletes levezetéssel nem határozta meg, hogy a keresetben foglaltakkal ellentétben mekkora a fennálló tartozás összege, a keresetösszecszerűségét csak általánosságban vitató nyilatkozatot tett, ugyanakkor nem tett tényállítást arra, hogy a kimutatott összeget meghaladó befizetéseket teljesített volna. Nem vitatta továbbá azösszecszerűségi levezetés elemeit képező tételek megjelölt összegét, a késedelmi kamat mértékét és annak kezdőidőpontját sem.
- [47] Álláspontja szerint az alperesnek konkrétan meg kellett volna jelölnie, hogy az elszámolás mely konkrét adatát, milyen okból vitatja, és mellé kellett volna tennie a saját konkrét állítását és

- vonatkozó bizonyítékait. Az olyan megjegyzések például, hogy „nem értem mit jelent a BKL”, nem vitatásnak tekinthetőek, különösen egy zárójelben szereplő megnevezés kapcsán. Hangsúlyozta, hogy ha az alperes levezette volna, akár csak egy törlesztőrészlet kapcsán, hogy a kamatszámításra vonatkozó képlet alapján neki más kamatösszeg jött ki, nem lett volna más lehetősége, mint szakértővel bizonyítani követelése összegszerűségét.
- [48] Továbbá amennyiben a bíróság osztotta az alperes álláspontját az összegszerűség tekintetében, anyagi pervezetési kötelezettsége körében fel kellett volna hívnia, hogy az összegszerűséget a bíróság számára is jobban értelmezhető módon vagy szakértő útján is vezesse le és támassza alá.
- [49] Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság nem tett eleget az indokolási kötelezettségének: nem indokolta, hogy a levezetése és okirati bizonyítékai miért nem voltak megfelelőek az összegszerűség vonatkozásában.
- [50] Hivatkozott arra is, hogy a 2021. július 8-i tárgyaláson az elsőfokú bíróság által figyelmen kívül hagyott indítványt tett szakértő kirendelésére (jkv. 4. oldal közepe) további – érdemi – összegszerűségi vitatások esetére.
- [51] Álláspontja szerint egyebekben az elsőfokú bíróság a perkoncentráció elvét is megsértette.
- [52] A rHpt. 213. § (1) bekezdés a), b), c) és e) pontjaiban foglalt követelményeknek való megfelelés körében az elsőfokú eljárás során tett írásbeli és szóbeli nyilatkozatait, csatolt mellékleteit tartotta fenn.
- [53] Fellebbezési ellenkérelmében az alperes a fellebbezést teljes mértékben megalapozatlannak, továbbá iratellenesnek minősítette, és kérte az elsőfokú bíróság érdemben helyes ítélete helybenhagyását. Kérte a felperes marasztalását a per költségeinek viselésében.
- [54] Hangsúlyozta, hogy elsőfokú előadását az elsőfokú ítélettel nem érintett védekezések tekintetében is változatlanul fenntartja.
- [55] Kiemelte, hogy a felperes az elsőfokú eljárás során nem vitatta az árfolyamkockázat kapcsán kapott, a fellebbezési ellenkérelemben idézett, szóbeli tájékoztatásra vonatkozó alperesi és a tanú általi tényelőadásokat.
- [56] A személyes meghallgatását és a tanú meghallgatását megelőző válasziratból a szerződéskötés során elhangzottak kapcsán idézett felperesi álláspontra figyelemmel, utalva a Kúria egyedi ügyben hozott döntésére kifejtette, hogy mindketten kérdéseket intéztek a gépjármű kereskedőhöz, az alperes kellően körültekintő volt, és neki nem róható fel, hogy a válaszok alapján alappal gondolt arra, hogy a perbeli ügylet biztonságos, azzal kapcsolatban kockázattal nem kell számolnia. Hangsúlyozta, hogy a felperes sem kérdőjelezte meg, lényegében maga is állította, hogy szóban az írásbelitől eltérő tájékoztatást kapott.
- [57] Hivatkozott ugyanakkor arra is az alperes, hogy a tájékoztatás egyébként nem volt tisztességes tartalmú, az elégtelen volt.
- [58] Arra tekintettel, hogy a felperes nem vitatta a szóban kapott tájékoztatás tartalmát, az alperes úgy ítélte meg, hogy nem lett volna jelentősége az eljárás gépjármű kereskedőként megjelölt tanú meghallgatásának, mivel a Pp. 266. § (1) bekezdésére tekintettel a szóbeli tájékoztatásról az alperes és a tanú által tett nyilatkozatokat valóságnak kell elfogadni, és a 2/2014. PJE határozat értelmében önmagában ezen okból is megállapítható a nem megfelelő árfolyamkockázati tájékoztatás, így a szerződés kereset elutasítására okot adó érvénytelensége. Kiemelte, hogy a felperes a fellebbezésben sem vitatta a szóbeli tájékoztatást.
- [59] Álláspontja szerint a szerződés és az Üsz. felperes által hivatkozott 7., illetve 18.3.4. pontja rendelkezéseiből sem válik a Kúria már felhívott döntésének megfelelően, „egyértelműen felismerhetővé” a kockázat eredete, mibenléte, mechanizmusa, az Üsz. 18.3.3. pontja alapján pedig

kifejezetten korlátozott kockázatra lehetett következtetni.

- [60] Idézte az elsőfokú eljárás során általa ennek kapcsán az ellenkérelmében, és a viszontválaszában előadottakat, amelyek lényege szerint a rendelkezéseket úgy értelmezte, hogy árfolyam-különbözet jogcímén összegek a futamidő során nem lettek volna kiterhelhetők, az eredeti futamidőn felül legfeljebb 12-szer 50.661 forint összegű törlesztőrészletet, árfolyamkülönbözetet kell megfizetnie, így kijelenthető, hogy az Üsz. 18.3.3 pontja és a szerződés 6. pontja alapján legfeljebb korlátozott kockázatról, a szóbeli tájékoztatást figyelembe véve kockázatmentességről kapott tájékoztatást.
- [61] Annak kapcsán, hogy az árfolyamkockázati tájékoztatás miért nem volt megfelelő, utalt az ellenkérelmében [IV.3.3. pontjában (43-56. oldal)], a 2021. július 8-i tárgyaláson, a viszontválasza VI. pontjában előadottakra és idézte e VI. pontban rögzített összesítést (nem volt külön íven szövegezett, részletes kockázatfeltáró nyilatkozat; nincs utalás a korlátlanságra, még arra sem, hogy számára nehezen viselhetővé válhat a szerződés teljesítése; nincs szó az idegen deviza kamatlába változásának hatásairól a tőkére és törlesztőrészletre; nincs szó az árfolyamkockázat eredetéről, gazdasági mechanizmusáról; az információk elszórtan, homályosan és bonyolultan megfogalmazva szerepelnek a szerződésben; a kamatváltozás az árfolyamváltozásnál kerül az átláthatóságot, megérthetőséget nehezítően megemlítésre), amelyben rögzítettek alapján egyértelműen nem kellett súlyos gazdasági nehézségekre következtetnie.
- [62] Vitatta, hogy a tanú nyilatkozata nem tekinthető elfogulatlan vallomásnak, különösen, hogy a felperes nem állította, hogy a tanú nyilatkozata valótlan lenne.
- [63] Álláspontja szerint a személyes nyilatkozatának és a tanú vallomásának ellentmondó, valótlan a felperesi állítás, hogy csak a törlesztő-részletek összege volt fontos számára.
- [64] Hivatkozott arra, hogy elsőfokú bíróság szerint már az írásbeli tájékoztatás is elégtelen volt, így nem is kellett mérlegelnie, hogy a szóbeli tájékoztatás lerontotta-e az írásbelit.
- [65] A fellebbezésben hivatkozott döntések kapcsán hangsúlyozta, hogy a Kúria szerint is az árfolyamkockázati tájékoztatás, mint ténykérdés kapcsán nem érvényesül a korlátozott precedensrendszer, minden esetben egyedileg kell megvizsgálni a tájékoztatás megfelelőségét, továbbá ezen döntések az elsőfokú eljárás során ismertek voltak, valamint az azokban szereplőkhöz képest több az alperesi kifogás a jelen perben. Egyébként pedig a csatolt döntések nem bizonyítékok, és nem is kötik az egyedi ügyben eljáró bíróságot.
- [66] Azösszecszerűség kapcsán idézte az elsőfokú eljárás során az ellenkérelmében előadottakat annak igazolására, hogy vitatása nem pusztán általános jellegű volt, és az indokolta volna a felperes részéről további nyilatkozatok megtételét, bizonyítékok csatolását.
- [67] Idézte a viszontválaszában a válasziratban foglaltakra kifejtett álláspontját, a 2021. július 8-i tárgyaláson a felperes előadására tett nyilatkozatát, majd a 2022. január 25-i tárgyaláson tett nyilatkozatát.
- [68] Mindezek alapján azzal érvelt, hogy azösszecszerűség vonatkozásában részletes, a felperesi számításokat is érintő vitatásokat adott elő, amelyekre a felperes nem reagált az elsőfokú eljárásban, a táblázatok hiányosságait nem pótolta, a számadatok alapjául szolgáló számviteli bizonylatokat nem csatolta, a vitatott költségek szerződéses, jogszabályi alapját nem jelölte meg, azok a csatolt iratokban sem található meg, és nem is csatolta a felperes a teljes időszakra vonatkozóan a mindenkor hatályos Üzletszabályzatot, illetve Hirdetményt. E körben utalt a Kúria határozatára.
- [69] Fenntartotta, hogy a táblázatban foglalt számadatok bizonyítottként való elfogadhatóságához a teljesítéseikhez kapcsolódó, banküzemeltani és számviteli szabályoknak megfelelő bankszámlakivonatokat csatolása kellett volna.
- [70] Hivatkozott arra, hogy az F/9. alatti táblázat minden egyes számadatát vitatta, mivel kifogásolta, hogy a felperes a tisztességtelen összegeket tartalmazó törlesztő-részletekkel kalkulál a tisztességes

részletek helyett, ami önmagában kizárta az elfogadhatóságát, tekintve, hogy közel sem ugyanaz az eredmény, ha végig tisztességtelen összegekkel történik a számolás és az aktuálisan fennálló tőketartozásból 2-3 különböző tételben kerül sor a tisztességtelenül felszámított összeg levonására, mintha a tisztességes részletekkel kalkulálnak, ekintettel arra, hogy annak eltér a tőke és a kamattartalma a tisztességtelen összegeket tartalmazó részletektől, így másként alakul a tőkegöngyölítés, ha eltérő az abból levont tisztességes törlesztő-részlet tőkerésze a tisztességtelen törlesztő-részlet szerinti tőkerésztől. Amennyiben más lesz az aktuálisan fennálló tőkerész, úgy a tőke után, a következő hónapra számolt törlesztő-részlet kamatrésze is el fog térni, ahogy minden más, a tőke után kalkulált késedelmi kamat, díj és költségétel is.

- [71] Vitatta, hogy feladata lett volna a felperes helyett táblázatot készíteni a követelésösszezszerúsége vonatkozásában.
- [72] Hangsúlyozta, hogy az összezszerúség kifejezett vitatásának minősül az, amikor megkérdőjelezte, hogy a nem ismert tételek mit jelentenek, mi a szerződéses, illetve jogszabályi alapjuk, sérelmezte, hogy még az sem tudott, hogy mit jelölnek ezek a betű-, illetve számkódok.
- [73] Hivatkozott arra, hogy a felperes a 2021. július 8-i tárgyaláson nem terjesztett elő a szakértő kirendelésére vonatkozóan a Pp. 307. § (2) bekezdésének megfelelő bizonyítási indítványt, de egyébként sem a szakértő hivatott a felperes helyett a követelésösszezszerúségének bizonyítására.
- [74] Hangsúlyozta, hogy a felperes nem bizonyította az összezszerúségi táblázataiban foglalt számadatok valóságnak való megfelelőségét, nem csatolta az azok alapját képező számviteli bizonylatokat; ismeretlen, hogy mely időszakokban, milyen kamattal, késedelmi kamattal és milyen kamatperiódussal számolt és ezek a számítások megfelelnek-e a mindenkor hatályos szerződéses, illetve általános szerződési feltételeknek, a jogszabályi rendelkezéseknek, nem bizonyította az egyes költségek felszámításának szerződéses, illetve jogszabályi alapját, azok összezszerúségét a teljes időszakra.
- [75] A szerződés rHpt. 213. § (1) bekezdésébe ütközése kapcsán, fenntartva az elsőfokú eljárás során előadottakat, ismételten kitért arra, hogy a THM számítása valótlan adatokon alapul. Fenntartotta, hogy amennyiben a THM a valóságoshoz képest alacsonyabb mértékkel került rögzítésre, úgy erre az esetre „előre hivatkozik” a szerződés megkötés miatti „semmisségére”.
- [76] Vitatta, hogy a THM és a kamat mértéke közötti különbség az árfolyamrésznek köszönhető, illetve amennyiben esetlegesen így is van, hivatkozott arra, hogy az árfolyamrész a THM számításakor nem vehető figyelembe.
- [77] A rHpt. 213. § (1) bekezdés c) pontja szerinti semmisség kapcsán kiemelte a már az ellenkérelmében is szereplő kifogását, hogy a szerződés nem tartalmazza az összes költséget. Ismételten rögzítette azon költség- és díjtételeket, amelyeknek álláspontja szerint nem ismert a szerződéses, illetve jogszabályi alapja.
- [78] A másodfokú tárgyaláson tett nyilatkozatában hangsúlyozta, hogy az üzletszabályzat 18.3.3. pontja kifejezetten korlátozott kockázatról szól, amikor a futamidőt maximálja, továbbá a 18.3.3. pont második bekezdésében a kamatváltozásról van szó, amelynek következtében érheti el a futamidő a maximális futamidőt, tehát ekkor lehet csak kiterhelni az árfolyamváltozást. Ugyanakkor hivatkozott arra, hogy nem is „telhetett” meg ez a plusz 12 havi futamidő, mivel időközben megtörtént az elszámolás, ami kizárta ezt a kiterhelést.
- [79] A fellebbezés nem alapos.

- [80] Az elsőfokú bíróság ítéletének nem volt fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett rendelkezése, ezért azt a másodfokú bíróság a Pp. 358. § (5) bekezdés alapján teljes terjedelmében bírálta felül.
- [81] A másodfokú bíróság annyiban egészíti ki a tényállást, hogy a Budapest Autófinanszírozási Zrt. 2017. január 1-án beolvadt a Budapest Bank Zrt-be. A Budapest Bank Zrt. 2019. november 14-én a szerződésből eredő követelést a felperesre engedményezte. Az engedményezési értesítőt az alperes részére 2019. november 27-én kézbesítették.
- [82] Az Üsz. 18.3.3. pontja szerint Változó futamidejű Deviza alapú Szerződés esetén az árfolyamkülönbség elszámolása a futamidő változását eredményezi. Az árfolyamkülönbség az adott törlesztőrészlet tőke, majd kamat tartalmát módosítja. Változó futamidejű szerződések esetén az árfolyamkülönbség elszámolását követően a Budapest Autó a Szerződés futamidejét és az utolsó törlesztőrészlet nagyságát úgy módosítja, hogy a törlesztőrészletek összege – az utolsó kivételével – ne változzon és az utolsó törlesztőrészlet összege az induló törlesztőrészlet összegét ne haladja meg. Amennyiben kamatváltozások következtében a futamidő elérte a maximális futamidőt és az utolsó törlesztőrészlet összege eléri az induló törlesztőrészlet nagyságát, az árfolyamkülönbség elszámolása mindaddig a hátralévő törlesztőrészletek változását eredményezi, ameddig a törlesztőrészletek összege az eredeti törlesztőrészlet összege alá nem csökken.
- [83] A másodfokú bíróság a kiegészített tényállás mellett egyetértett az elsőfokú bíróság érdemi döntésével a részben eltérő alábbi indokok szerint.
- [84] Az elsőfokú ítélet az alperesnek a keresettel szemben az árfolyamkockázatot rá terhelő szerződési feltételek tisztességtelenségére való hivatkozásán és az összegszerűség vitatásán alapult, és a másodfokú bíróság is az alperes ezen ellenkérelmeit vizsgálva jutott, részben más okok miatt, az elsőfokú bírósággal egyező döntésre.
- [85] A felperes a szerződés 7. pontja és az Üsz. 18.3.4. pontja azonos tartalmú, a jogszabályi előírásoknak megfelelő tájékoztatására hivatkozással vitatta az árfolyamkockázatot az alperesre telepítő szerződési kikötések tisztességtelenségét. Ugyanakkor az alperes az árfolyamkockázat körében is hivatkozott az Üsz. 18.3.3. pontjára, egyrészt arra, hogy ez alapján a kockázatviselése korlátozott, mivel a futamidő során árfolyamkülönbség nem lett volna kiterhelhető, továbbá a futamidő lejártát követően legfeljebb 12×50.661 forint megfizetésére lett volna köteles árfolyamkülönbség címén, másrészt arra, hogy ezen pont alapján a kamatváltozás és nem az árfolyamváltozás kapcsán növekedhet az egyébként korlátozott (maximált) futamidő.
- [86] Az Üsz. 18.3.3. pontjából kitűnően az árfolyamkülönbség elszámolása folyamatos, és az csak a futamidő növekedését jelentheti mindaddig, amíg az eléri a maximális mértékét és az utolsó törlesztőrészlet eléri az induló törlesztőrészlet nagyságát.
- [87] Az Üsz. 18.3.3. pontja a második mondata alapján azonban a kamatváltozás következtében beálló futamidőváltozásról szól, ezáltal nem világos és nem érthető, hiszen az árfolyamkülönbség elszámolását nem az árfolyamváltozástól teszi függővé, holott az Üsz. 18.3.2. pontja az árfolyamok módosulásának függvényeként határozza meg az árfolyamkülönbséget.
- [88] Nyilvánvaló ugyan, hogy a felperesi jogelőd szándéka nem a kamatváltozáson alapuló árfolyamkülönbség elszámolás szabályozásának rögzítésére irányult, az Üsz. 18.3.3. pontja azonban csak a kamatváltozásról szól, ami a törlesztőrészletben elszámolt árfolyamkülönbségnek az árfolyamváltozáson (bázis árfolyam – aktuális árfolyam) alapuló számítási módjára vonatkozó

rendelkezésre (Üsz. 18.3.2. pont) tekintettel ebben a szöveggörnyezetben nem értelmezhető: nem ad az elszámolásra kellő magyarázatot, és elbizonytalanítja, gyengíti, lerontja a szerződés 7. pontja szerinti, a másodfokú bíróság elsőfokú bíróságétól eltérő álláspontja szerint egyébként megfelelő tartalmú tájékoztatást is. Amellett, hogy önmagában tisztességtelen rendelkezés azáltal, hogy a fentiek szerint nem világos és nem egyértelműen érthető feltételt tartalmaz [Ptk. 209. § (5) bekezdése].

- [89] Mindez pedig kihat az összegerszerűség bizonytalanságára is. Az alperes hivatkozott arra, hogy e szerződéses rendelkezés alapján a kamatváltozásra tekintettel lehetett volna kiterhelni az árfolyamkülönbözetet a törlesztőrészlet változtatásával (viszont nem volt olyan mértékű kamatváltozás, ami a maximális futamidő elérését eredményezte volna), a felperes azonban az elszámolást magyarázó nyilatkozata és a becsatolt iratok alapján nem így számolt, nem a kamatváltozásra tekintettel vette figyelembe a maximális futamidő elérését és az árfolyamkülönbözetet tartalmazó megváltozott törlesztőrészletekkel számolt.
- [90] Megjegyzi a másodfokú bíróság, hogy ugyan az alperes nem hivatkozott erre, ezért az ellenkérelem korlátaira tekintettel nem volt az ítéletben megállapítható, de az Üsz. 18.3.3. pontja fentiek szerinti nem világos és nem egyértelmű, az Üsz. 18.3.2. pontjával ellentmondásban lévő rendelkezése miatt felvetődik a törlesztőrészletek kiszámíthatatlansága okán a szerződés rHpt. 213. § (1) bekezdés e) pontja szerinti semmissége is.
- [91] Az árfolyamkockázatot az alperesre telepítő és az alperes ellenszolgáltatását meghatározó szerződéses rendelkezés a fentiek szerinti tisztességtelenségére tekintettel a rPtk. 209/A. § (2) bekezdése alapján semmis, így a rPtk. 239. § (2) bekezdése alapján érvénytelen a kölcsönszerződés. A szerződés teljes érvénytelenségének általános jogkövetkezménye pedig, hogy az érvénytelen szerződés joghatás kiváltására nem alkalmas, az alapján bíróság előtt követelést érvényesíteni nem lehet, a felperes érvénytelen szerződésre alapított keresete elutasítandó volt.
- [92] Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság érdemben helyes ítéletét helybenhagyta.
- [93] A fellebbezés nem vezetett eredményre, ezért a peresztes felperes a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni az alperes Pp. 81. § (1) és (5) bekezdése szerint felszámított másodfokú perköltségét, amely az öt képviselő ügyvéd 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdés a) pontja és 4/A. § (1) bekezdése alapján számított munkadíjából $[(4 \times 15.900) + 40.000] \times 1,27$ áll.

Budapest, 2022. június 15.

Velinskyné dr. Lovas Kinga s. k.
a tanács elnöke

dr. Benedek Judit s. k.
előadó bíró

dr. Illés Krisztina s. k.
bíró